

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

Київ

**Про затвердження Змін до Інструкції з організації
інкасації коштів та перевезення валютних цінностей
банків в Україні**

Відповідно до статей 7, 15, 33, 33¹, 56 Закону України “Про Національний банк України” з метою приведення деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань готівкового обігу у відповідність до вимог законодавства України та удосконалення організації перевезення цінностей у банках України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29 (зі змінами), (далі – Зміни) що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім пункту 8 Змін, який набирає чинності з 01 січня 2025 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні

1. У розділі I:

1) абзац четвертий пункту 1 викласти в такій редакції:

“2) юридичних осіб, які відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку з питань видачі юридичним особам ліцензії на здійснення операцій з готівкою та умови (вимоги) провадження ними діяльності зі здійснення операцій з готівкою, отримали ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою та здійснюють діяльність з інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей (далі – юридична особа);”;

2) у пункті 4:

підпункти 9, 11¹ викласти в такій редакції:

“9) інкасація коштів (далі – інкасація) – отримання інкасаторами цінностей згідно укладених договорів від клієнтів, програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС) та доставка їх до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки для подальшого зарахування їх на відповідні рахунки. Інкасація передбачає поступове накопичення цінностей на маршруті інкасації;”;

“11¹) інкасаторська компанія – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки;”;

пункт після підпункту 13 доповнити двома новими підпунктами 13¹, 13² такого змісту:

“13¹) компанія з оброблення готівки – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з оброблення та зберігання готівки;

13²) компанія-перевізник – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з інкасації та перевезення цінностей;”;

у підпункті 14¹:

у першому реченні слова та літери “програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС)” замінити літерами “ПТКС”;

друге речення після слів “інкасаторська компанія” доповнити словами “/компанія-перевізник”;

підпункт 15 після цифр “81” доповнити словом, літерами та цифрами “(далі – ДСТУ 3849-2018)”;

підпункт 16 після слів “інкасаторськими компаніями”, “інкасаторських компаній” доповнити відповідно словами “/компаніями з оброблення готівки”, “/компаній з оброблення готівки”;

у підпункті 18 слова “не має статусу юридичної особи і” виключити;

абзац другий підпункту 19 після слів “інкасаторських компаній” доповнити словами “/компаній з оброблення готівки”;

3) пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Юридична особа має право надавати банкам та клієнтам послуги з інкасації на підставі укладених договорів лише після отримання ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою, на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з інкасації та перевезення цінностей.”.

2. У розділі II:

1) у пункті 8:

у другому реченні абзацу першого слова та цифру “відповідно до вимог, визначених у додатку 1” замінити словами та цифрами “згідно з вимогами до технічного оснащення панцерованого оперативного автотранспорту, визначеними у таблиці 1 розділу I додатка 1”;

в абзаці четвертому цифри та слово “6, 8 – 10, 12 – 16, 19 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “5, 7, 8, 10 – 14, 17 – 23 таблиці 1 розділу I”;

2) у пункті 8¹:

у підпункті 4 слово “Положення” замінити словом “положення”;

у підпункті 14:

в абзаці другому цифри та слово “3 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “3 – 23 таблиці 1 розділу I”;

в абзаці третьому цифри та слово “6, 8 – 10, 12 – 16, 19 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “5, 7, 8, 10 – 14, 17 – 23 таблиці 1 розділу I”.

3. У розділі III:

1) у пункті 15 слова “зобов’язаний”, “Положенні”, “Положення” замінити відповідно словами “зобов’язаний(-а)”, “положенні”, “положення”;

2) у пункті 17:

у підпункті 5 слово “Положенням” замінити словом “положенням”;

підпункт 10 після слів “до каси банку” доповнити словами “/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки”;

3) підпункт 9 пункту 17¹ після слів “банку/інкасаторської компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

4) у пункті 23:

у першому реченні абзацу другого слова “повинен бути обладнаний технічними засобами захисту цінностей та системою” замінити словами та цифрою “банку (юридичної особи) повинен відповідати вимогам, зазначеним у додатку 1 до цієї Інструкції, бути обладнаний технічними засобами захисту цінностей та пристроями для роботи системи”;

в абзаці третьому слово “якою” замінити словами “пристроями для роботи якої”.

4. У пункті 29 розділу IV:

1) пункт після абзацу шостого доповнити новим абзацом сьомим такого змісту:

“Банк (юридична особа) має право використовувати оперативний автотранспорт, пристосований для перевезення значних обсягів цінностей (гуртових партій готівки, розміщеної на палетах), вимоги до оснащеності якого визначені в таблиці 2 розділу II додатка 1 до цієї Інструкції.”.

У зв’язку з цим абзаци сьомий – десятий уважати відповідно абзацами восьмим – одинадцятим;

2) в абзаці одинадцятому слово “валютних” виключити.

5. У розділі VI:

1) у першому реченні абзацу шостого пункту 37 слова “нормативно-правових актів Національного банку з питань застосування електронного підпису та електронної печатки в банківській системі України” замінити словами “нормативно-правового акту Національного банку з питань використання електронного підпису та електронної печатки”;

2) абзаци перші пунктів 38, 39 після слів “інкасаторської компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

3) в абзаці шостому пункту 40 слово “валютних” виключити.

6. У підпункті 4 пункту 48 розділу VII:

1) підпункт після слова “їх” доповнити словами “ідентифікаційних номерів”;

2) підпункт доповнити словами “(у разі їх зазначення)”.

7. У пункті 67 розділу VIII:

1) підпункт 4 викласти в такій редакції:

“4) чіткість і відповідність зазначених на ярликах сум і номерів пломб на мішках даним, зазначеним в описі цінностей, ідентифікаційних номерів пломб, якими опломбовано касети, – даним супровідного ярлика та даним, зазначеним в описі цінностей (у разі зазначення).”;

2) абзац сьомий виключити.

У зв'язку з цим абзац восьмий уважати абзацом сьомим.

8. Пункт 74 розділу IX доповнити новим абзацем такого змісту:

“Локації банків, на яких здійснюється оброблення готівки на обладнанні для автоматизованого оброблення готівки (сортування за категоріями придатні/зношені, виявлення сумнівних банкнот), повинні мати місця для завантаження/розвантаження готівки (бокс інкасації або відгороджена територія із забезпеченням захисту периметра зони проведення вантажних робіт охороною та виключенням можливості доступу сторонніх осіб до цієї зони та можливістю зовнішнього спостереження за процесом завантаження/розвантаження цінностей з автотранспорту), що обладнані системами відеоспостереження з обов'язковою реєстрацією та архівацією сигналу строком не менше 30 діб.”

9. Розділ X після пункту 78 доповнити новим пунктом 78¹ такого змісту:

“78¹. Інкасатори мають право зберігати цінності, доставлені з маршруту, у сейфі нічного зберігання цінностей у разі неможливості їх здавання в день доставки до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки. Зберігання таких цінностей здійснюється згідно з порядком, визначеним у Положенні про інкасацію.

Цінності з сейфа нічного зберігання цінностей мають бути доставлені та здані за призначенням не пізніше наступного робочого дня до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки.

Інкасаторам заборонено зберігати в сейфі нічного зберігання цінностей інші цінності, крім зазначених в абзаці першому пункту 78¹ розділу X цієї Інструкції.”.

10. У додатках до Інструкції:

1) додаток 1 викласти в такій редакції:

“Додаток 1
до Інструкції з організації інкасації
коштів та перевезення валютних
цінностей банків в Україні
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
)

(пункт 8 розділу II)

Вимоги до технічного оснащення панцерованого
оперативного автотранспорту

I. Вимоги до оснащеності панцерованого оперативного автотранспорту,
що здійснює інкасацію та перевезення цінностей

Таблиця 1

№ з/п	Найменування вимоги
1	2
1	Внутрішнє панцерування пасажирського відсіку по всіх вертикальних площинах, клас захисту ПЗСА-3 згідно з вимогами ДСТУ 3975-2000
2	Панцероване лобове скло та оглядові вікна зліва та справа повинні відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробовування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (зі змінами), щодо скла безосколкового та мати в маркуванні та/або сертифікаті відповідності на скло позначку “БО”. Клас захисту скла має бути не нижчим, ніж СК3 та/або BR5
3	Наявність не менше двох бійниць для ведення вогню з різних боків автотранспорту
4	Наявність панцерованого евакуаційно-вентиляційного люка в даху салону розміром не менше 450 мм x 450 мм
5	Обладнання ригелями всіх дверей автотранспорту, що розташовані в його салоні, крім дверей сейфа тимчасового зберігання цінностей
6	Додаткове обмеження відкриття передніх дверей
7	Підлога повинна бути неслизькою та зносостійкою (за потреби)

1	2
8	Наявність шин або коліс із спеціальними конструкціями, що забезпечують після механічного проколу (кульового пошкодження) шини рух автомобіля на відстань не менше 30 км зі швидкістю не менше 50 км/год згідно ДСТУ 3975-2000 (за потреби)
9	Наявність обладнаних місць для закріплення автоматичної зброї (за потреби)
10	Наявність автоматичної системи пожежогасіння в моторному відсіку
11	Наявність звукової, світлової сигналізації незачинених ригельних замків дверей, дверей сейфів
12	Наявність проблискових маячків синього кольору та тритонові сирени з гучномовцем (установлюється в разі потреби)
13	Оснащення автотранспорту згідно з вимогами ДСТУ 3849-2018
14	Наявність кондиціонера (кліматичної установки)
15	Облаштування автотранспорту вмонтованим інкасаторським сейфом та/або сейфом для тимчасового зберігання цінностей
16	Наявність переговорного пристрою для ведення зовнішніх переговорів
17	Наявність протиугінного пристрою
18	Система кріплення капота повинна мати механічний замок, що відкривається тільки із середини автотранспорту і унеможлиблює проникнення в підкапотний простір без санкції екіпажу
19	Наявність пристроїв для роботи системи відстеження рухомих об'єктів
20	Кнопка подачі сигналу тривожного сповіщення системи відстеження рухомих об'єктів та додаткова кнопка, що дублює її функцію, мають розміщуватися в потайних легкодоступних місцях
21	Наявність не менше двох закріплених вогнегасників
22	Наявність ширококутної камери спостереження заднього виду
23	Наявність центрального замка на всіх дверях, керованого водієм автотранспорту

- II. Вимоги до оснащення оперативного автотранспорту, пристосованого для перевезення значних обсягів цінностей (гуртових партій готівки, розміщеної на палетах)

№ з/п	Найменування вимоги
1	2
1	Кабіна оснащена не менше ніж двома посадочними місцями (без урахування місця водія), а у разі наявності відсіку для інкасаторів – не менше ніж одним посадочним місцем (без урахування місця водія)
2	Внутрішнє панцерування кабіни, відсіку для інкасаторів (за наявності) по всіх вертикальних площинах, а також за потреби даху та підлоги за класом захисту не нижче ПЗСА-3 згідно з вимогами ДСТУ 3975-2000
3	Лобове скло та оглядові вікна кабіни зліва та справа, а також оглядові вікна відсіку для інкасаторів (за наявності) повинні бути панцеровані та відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробовування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (зі змінами), щодо скла безосколкового та мати в маркуванні та/або сертифікаті відповідності на скло позначку “БО”. Клас захисту скла має бути не нижчим, ніж СК3 та/або BR5
4	Наявність не менше трьох бійниць для ведення вогню з різних боків автотранспорту
5	Наявність панцерованого евакуаційно-вентиляційного люка(-ів) в даху кабіни та відсіку для інкасаторів (за наявності) розміром не менше 450 мм х 450 мм, що закриваються/відкриваються з середини автомобіля
6	Підлога у вантажному відсіку повинна бути неслизькою та зносостійкою (за потреби)
7	Наявність шин або коліс із спеціальними конструкціями, що забезпечують після механічного проколу (кульового пошкодження) шини рух автомобіля на відстань не менше 30 км зі швидкістю не менше 50 км/год згідно ДСТУ 3975-2000 (за потреби)
8	Наявність автоматичної системи пожежогасіння в моторному відсіку
9	Наявність звукової, світлової сигналізації незачинених ригельних замків дверей
10	Наявність проблискових маячків синього кольору та тритонові сирени з гучномовцем (установлюється в разі потреби)
11	Наявність смуг зеленого кольору відповідно до вимог ДСТУ 3849-2018
12	Наявність кондиціонера (кліматичної установки)

1	2
13	Наявність двох упорів для фіксації кабіни в піднятому стані (для доступу до моторного відсіку), які фіксують кабіну в піднятому стані і гарантують її безпечне утримання, як від опускання, так і від перевертання (за потреби)
14	Наявність переговорного пристрою для ведення зовнішніх переговорів
15	Наявність ширококутної камери спостереження заднього виду (за потреби)
16	Наявність системи відеореєстрації з не менше ніж однією камерою, встановленою у вантажному відсіку, з виведенням відеоінформації до кабіни, із накопичувачем інформації, який захищений від несанкціонованого доступу до відеоінформації та строком зберігання відеоінформації не менше 10 діб
17	Наявність пристроїв для роботи системи відстеження рухомих об'єктів
18	Наявність кнопки подачі сигналу тривожного сповіщення системи відстеження рухомих об'єктів та додаткової кнопки, що дублює її функцію, що мають розміщуватися в потайних легкодоступних місцях
19	Наявність у кабіні та відсіку для інкасаторів (за його наявності) закріплених вогнегасників
20	Наявність автономного опалювача кабіни (за потреби)
21	Наявність системи централізованого блокування/розблокування усіх зовнішніх дверей автомобіля, включаючи двері вантажного відсіку
22	Наявність гідроборту для завантаження та розвантаження автомобіля
23	Наявність двох спарених підсилених гідравлічних приводів для піднімання кабіни (за потреби)

2) у додатку 2:

у першому реченні пункту 6 слова “з обох боків якої” замінити словами “на яку”;

примітку 4 доповнити словами “, поле “Підпис керівника установи (уповноваженої особи)” не відображається”;

3) у заголовку додатка 4 слова “Бланк доручення” замінити словом “Доручення”;

4) у додатку 5:

у заголовку колонки 9 таблиці слово “банкот” замінити словом “банкот *****”;

у заголовку колонки 10 слово “наклейки****” замінити словом “наклейки****”;

примітку **** викласти в такій редакції:

“**** Заповнення колонки здійснюється за потреби.”;

додаток доповнити новою приміткою такого змісту:

“***** Номери індикаторних пломб, ідентифікаційні номери пломбувальних стрічок, пломб-наклейок не зазначаються, якщо приймання/здавання цінностей здійснюється з використанням автоматизованої системи обліку готівки, яка забезпечує зчитування QR-кодів цих номерів та здійснює автоматичне звірвання їх з даними на супровідних документах та з даними, збереженими в цій системі.”;

5) у додатку 7:

пункти 3 – 5 викласти в такій редакції:

“3. Реквізити “Здано інкасатором” та “Прийнято повністю (без перерахування/з урахуванням розбіжностей, визначених актом про розбіжності)” можуть не заповнюватися, якщо операції приймання/здавання проводяться працівниками одного банку (юридичної особи) та використовуються інші документи, що підтверджують здавання цінностей інкасаторами, і такий порядок передбачено в Положенні про інкасацію.

4. Скріплення підписів касових працівників та інкасатора відповідними відбитками печаток є необов’язковим.

5. У таблиці колонка 7 “Сума за номіналом” може заповнюватися без розбивки суми цінностей, що перевозяться, за номіналами відповідно до внутрішніх положень банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, але проставляється сума за кодом валюти.”;

додаток після пункту 5 доповнити новим пунктом 5¹ такого змісту:

“5¹. Колонка 9 таблиці “Сума, усього, з урахуванням еквівалента, у грн” не заповнюється, якщо в сумку не вкладено іноземну валюту.”.